

vipå **Tjörn**

Nr 1/2012

DISTRIBUERAS KOSTNADSFRITT TILL SAMTLIGA HUSHÅLL PÅ TJÖRN

Vatten och sill på Klädesholmen

sid 5–7

Nyheter i sophämtningen

sid 16–17

Träffar för näringslivet

sid 8

Mer kommunikation

Tjörns kommun satsar på kommunikation – på flera fronter.

Nu kan du både Twittra och Facebooka med Tjörns kommun! Första veckan i januari öppnades konton på både **Facebook** och **Twitter**. Här ges stora möjligheter till direkt dialog med både medborgare och besökare. Följ oss där! Vi utlovar snabba svar.

FLER NUMMER

Den publikation du nu håller i din hand, Vi på Tjörn, ges ut till drygt 9000 hushåll och ges från och med 2012 ut med 6 nummer per år, istället för 4 som tidigare. På så sätt får Tjörnborna mer information oftare.

NYHETSBLAD TILL FÖRETAGARE

I år får kommunens företagare ett eget nyhetsblad; en tryckt version i brevlådan i januari och augusti och där emellan i digital form via mejl en gång i månaden. Anmäl din mejladress till naringsliv@tjorn.se så du säkert får det nya nyhetsbladet och inte missar något. Det händer mycket på näringslivsfronten på Tjörn i år.

KONTAKTA TJÖRNS KUNDCENTER

På kundcentret får du hjälp med det mesta som gäller kommunen. Och varför inte låna en bok eller få tips på aktiviteter från Turisbyrån? Öppet alla dagar i veckan!

Kontakta gärna informationschef Eva-Karin Ohlsson på telefon 0304-60 13 95 eller mejla eva-karin.ohlsson@tjorn.se för mer information om hur Tjörns kommun satsar på ett extra kommunikativt 2012!

Vi på Tjörn

Ansvarig utgivare:
Bo Svensson
bo.svensson@tjorn.se

Redaktion:
Eva-Karin Ohlsson
redaktionschef

Anna Carlsson-Käck
redaktör

Maria Johannessen
formgivning

Medskribenter i detta nummer:
Peter Olausson, Ewa-Lena
Svensson, Karin Niiholm och
Göte Björkdahl.

Omslag: Stormande hav
vid Klädesholmen.
Foto: Maria Johannessen

Foton, om ej annat anges:
Maria Johannessen

Tryck: IT-grafiska, Göteborg

Papper: Munken Polar 100 g

Upplaga: 9 500 exemplar

TJÖRNS KOMMUN
Kroksdalsvägen 1, 471 80 Skärhamn
0304-60 10 00
kommun@tjorn.se
www.tjorn.se

Mot ljusare tider

Foto: Lisa Nestorson

I skrivande stund är det söndagen efter trettondagshelgen. I morgon väntar jobbet igen. Jul- och nyårshelgerna är över och för mig återstår nu bara julklappsresan till barnbarnen i Stockholm i början av februari. Det blir familjens verkliga julavslutning.

I Tjörns kommun har det i många stycken varit en prövande höst och vinter med oljekatastrof, vattenproblem och inte minst vädrets makter som på ett mycket påtagligt sätt visat vem det är som verkligen styr över våra liv och hur det kan gestaltas. Självklart har vi som så många andra offentliga organisationer mycket att ta tag i och förbättra. Allt annat vore konstigt men mitt i dessa bekymmer kan jag ändå konstatera att vår kommunala organisation har stått stadigt i – bokstavligen talat – stormens öga. Här är ingen nämnd och ingen glömd.

Vi står inför en del framtida förändringar där en del av dem säkert kan komma att föranleda en del diskussioner. De är dock inte desto mindre viktiga att genomföra om vi fullt ut ska lyckas med att sätta medborgaren i fokus; en fortsatt successiv anpassning av utbildningsverksamheten, en långsiktig utveckling av äldreomsorgen samt kraftfulla satsningar på vår infrastruktur i form av vatten, avlopp, vägar, IT och teknik.

För allt detta krävs finansiering. Det är då med glädje jag kan konstatera att bokslutet för 2011 pekar mot ett positivt resultat totalt sett. Både förvaltningar och bolag har i allt väsentligt levererat de uppdrag som ålagts dem och vi kan gå in i det nya året med tillförsikt. Men förändringar och anpassningar måste ännu ske kontinuerligt för att ytterligare förbättra vår verksamhet.

Jag vill slutligen tacka alla medarbetare i kommunen för ett gott jobb 2011. Ett stort tack också till alla förtroendevalda som med politiska beslut har styrt och stöttat det kommunala arbetet. Sist men inte minst ett stort tack till alla Tjörnbör som på olika sätt stödjer oss i vårt arbete med att långsiktigt skapa ”möjligheternas ö”. God fortsättning och en – förhoppningsvis – härlig och ljus vår!

Carpe Diem

Bo Svensson
Kommunchef

innehåll

Mer kommunikation.....	2
Ledare	3
Hyggliga resultat idag säkrar välfärden imorgon.....	4
Fler datorer i skolan	4
Sammanslagning räddade sillen på Klädesholmen	5
Vattnet på Klädesholmen	7
Företagsträffar	8
Gasellen på Tjörn	8
Nordiska Akvarellmuseet.....	9
Sportlov	9
90 meter scen	9
För barn på biblioteket.....	9
”Att räkna är för abstrakt”.....	10
Ut i friska luften med Friluftsfrämjandet	12
Ortsnamn på Tjörn	14
Amensamtal	14
Tjörns natur- och kulturguide ..	14
Fler valmöjligheter för dig med hemtjänst	15
Äldre ger höga betyg till Tjörns äldreboenden.....	15
Nytt trapphusboende	15
Nyheter i sophämtningen för villaboende....	16
Gratis grus	18
Inget Oceanum.....	18
Översiktsplan 2012 – vad händer nu?	18
Tjörn 11:e säkraste i landet	18
Sök bygglov i tid.....	18
Elda klokt.....	19
Blåsiget värre	19
Tjörns kundcenter	20

Foto: FTI

Hyggliga resultat idag säkrar välfärden imorgon

Foto: Lisa Nestorson

Nu kan vi lägga 2011 bakom oss och konstatera att det blev ett dramatiskt år för Tjörn. Ett jättestort oljeutsläpp, otjänligt vatten på Klädesholmen och året avslutades med blåst, blåst, blåst.

Detta är sådant som påverkar vår kommun på flera sätt. Även om alla utvärderingar inte är färdiga kan vi konstatera att vår organisation klarade dessa påfrestningar bra.

Dock är det inte acceptabelt att de boende på Klädesholmen inte har kunnat dricka sitt vatten på så lång tid. De som arbetar med frågan nu sliter för att ställa det till rätta men där ser vi konsekvenserna av bristande underhåll tillbaka i tiden.

INVESTERA FÖR FRAMTIDEN

Vi hade budgeterat med ett överskott på cirka 6 miljoner kronor men nu pekar det mot dryga 20 miljoner kronor.

Ibland får jag frågan varför kommunen ska göra ett överskott, om det inte är bättre att använda alla pengar i verksamheten?

Sanningen är den att om vi ska kunna investera i våra skolor, förskolor och äldreboenden i framtiden måste vi ha pengar i kistan. Det är egentligen inte mer komplicerat än så. Hyggliga resultat idag säkrar välfärden i framtiden. Så ska vi ha det.

POSITIVT

Mycket annat har varit positivt också. Det är alltid intressant att jämföra sig med andra. Dels för att se hur vi själva ligger till men även för att se hur vi kan göra saker bättre. I Sverige finns det 290 kommuner. Några av de mätningar som kommit visar att Tjörn har den 8:e bästa grundskolan, har Sveriges 28:e bästa äldreomsorg och är den 11:e säkraste kommunen att

bo i. Vi måste alla gemensamt arbeta för att utveckla vår verksamhet samtidigt som vi har kontroll på ekonomin. Tjörn är en bra plats att leva, bo och verka på men vi har många utmaningar att ta tag i även under 2012. Vi ska fortsätta arbeta med kvalitetsfrågorna. Vi ska fortsätta arbeta med att komma till rätta med våra va-system.

Miljöfrågorna måste upp på agendan på ett helt annat sätt än vad de varit tidigare.

Extra tillfredsställande är det att vi fått ordning på ekonomin trots att vi inte höjt skatten sedan 2005.

Det är en bra grund att stå på inför framtiden. Vårt uppdrag som politiker, oavsett vilket parti vi representerar, är att leverera så bra tjänster som möjligt till våra medborgare.

Martin Johansen

Kommunstyrelsens ordförande

Fler datorer i skolan

Kompletteringen av datortätheten i Tjörns skolor har påbörjats och kommunstyrelsen beslutade innan årsskiftet att påskynda arbetet ytterligare.

Tre högstadiееlever per dator eller digitalt verktyg lyder målet som ska uppnås under 2012. För övriga skolor ska samma mål uppnås under våren 2013.

– Alla är glada för att investeringen i datorer och digitala verktyg snabbas på. Detta ger oss bättre förutsättningar för lärande och god måloppfyllelse för våra elever, säger Berit Swanström, förvaltningschef, barn och utbildning.

Foto: Klädesholmen Seafood

Sammanslagning räddade sillen på Klädesholmen

Tre familjeföretag blev ett och kunskap och tradition kombinerades med nytänkande och export. I dag sysselsätter Klädesholmen Seafood 52 personer.

Han äter sill flera gånger i veckan, gärna på smörgås och då gärna en kryddsill. Just nu är fransk löksill favoriten.

– Jag är ganska traditionsenlig i min smak, konstaterar Morgan Bråse, en av åtta delägare i Klädesholmen Seafood.

Ön Klädesholmens storhettstider har stigit och fallit i takt med de stora sillperioderna. I början av 1900-talet hade ett sextiotålbåtar, så kallade silljakter, hemmahamn Klädesholmen. Man gick utefter hela svenska kusten ända upp till Haparanda och på Väneren och Vättern, fiskade och sålde sina varor direkt från båtarna.

GRUNDADES 1886

På 40-talet infördes restriktioner om hur försäljningen av fisk fick gå till och antalet båtar på Klädesholmen mer än halvera-

des. Salteriet Bråse & Söner – som grundades av Morgans farfars farfar redan 1886 – blev en av omkring tjugofem verksamheter som överlevde.

– Sämre förutsättningar i kombination med bland annat generationsskiftet och sämre avsättning för fisken gjorde att antalet verksamheter krympte. 1975, när jag som femtonåring började jobba i företaget, fanns det bara ett femtontal fiskverksamheter kvar på Klädesholmen.

År 2000 var man ännu färre och tilltron i branschen var låg. Inte kunde väl en hel industri få dö ut?

– Här fanns alldeles för mycket kunskap och tradition för att bara låta den försvinna. Samtidigt insåg vi att ensamma små familjeföretag var för små för att möta de ständigt ökande

kraven på effektivitet, kvalitet, flexibilitet och marknadsutveckling, berättar Morgan.

ÅTTA DELÄGARE

En sammanslagning av flera mindre verksamheter blev lösningen. Sommaren 2001 bildades Klädesholmen Seafood AB med åtta delägare från tre familjer; Bråse & Söner, PK-konserver – som just köpt upp Klockbojen – och Alax. Det nya varumärket döptes kort och gott till ”Klädesholmen”.

Idag sysselsätter ”Sillen på Klädesholmen” 52 personer och omsätter omkring 170 miljoner kronor. 6500 ton råvara, det vill säga sill, bereds och hamnar i 18 miljoner glasburkar och tuber varje år. Sillen kommer till 90 procent från vattnen utanför den norska kusten och fiskas från september till januari.

Morgan Bråse, delägare i Klädesholmen Seafood
Foto: Anna Carlsson-Käck

Sillkonserver är den i särklass största produktgruppen men även smörgåskaviar och pastejer bereds i de tre anläggningarna.

– Målgruppen är konsument och storkök. Vår största marknad är svensk men ungefär en tredjedel av produktionen går på export, främst till Tyskland, Finland och Ryssland.

BEROENDE AV VATTEN

Klädesholmens Seafood gör av med 50 kubikmeter vatten per dygn. Att vinterns vattenproblem har påverkat verksamheten är självklart.

– Första vattenavbrottet kom en söndag. Produktionen stod still ett par timmar på måndag morgon men sedan kom en

trycktank med vatten via kommunen och vi var igång igen

Nu körs det hit vatten i stora tankbilar och det fungerar hyfsat. Men vi ska snart vara igång för fullt i samtliga anläggningar och då kan det bli bökigt.

På sikt behöver det göras något drastiskt med vattenledningarna här ute, de är gamla och dåligt underhållna. Problemen kommer att återkomma, säger Morgan.

SATSAR LITE EXTRA PÅ MILJÖN

I år satsar Klädesholmen Seafood lite extra på miljön. Sedan tidigare körs bland annat allt processvatten från anläggningarna till en rötgasanläggning i Trollhättan och blir biogas. Nu blir även matjessillens aluminiumburk miljövänlig. Eller snarare – den tas bort helt och ersätts av en dito i plast.

– Att tillverka den där aluminiumburken är oerhört energikrävande. Genom att gå över till plast sparar vi fem miljoner kilowattimmar per år.

Plastburken har börjat skeppas ut till grossisterna men har inte nått konsument ännu.

– Det blir säkert en viss omställning men på sikt är detta den enda hållbara lösningen, menar Morgan. ■

Delägarna i Klädesholmen Seafood.

SILLENS VÄG FRÅN HAV TILL BURK

Sillen tas upp och läggs i båtens i kyltankar. Sillen fraktas därefter till Uthaug utanför Trondheim för beredning där den skärs eller fileas, saltas eller marineras enligt Klädesholmens recept och läggs i tunnor.

Tunnorna körs sedan till Klädesholmen för att lagras i 1–8 månader. Efter lagringstiden fylls burkar med sill och såser eller lag och ytterligare kryddor och är färdig att köras ut till kund.

Man har god framförhållning. I början av januari vid vårt besök pågår produktionen av midsommarens matjessill.

Klädesholmen Seafood. Foto: Klädesholmen Seafood

Vattnet på Klädesholmen

Söndagen den 30 oktober kom beskedet: Dricksvattnet på Klädesholmen var otjänligt. Det innehöll så kallade jordbakterier som kan ge magsjuka. Detta blev inledningen på en besvärlig period, inte minst för de boende på Klädesholmen.

Larmet gick ut i lokalradion och på hemsidan: Koka vattnet innan ni dricker det! Vattentankar ställdes fram, flaskor och boxar kördes ut för invånarna att hämta.

Nödvattnet (vattentankar inkopplade på ledningarna i fastigheterna) sattes in hos restaurangerna Salt och Sill och Kylan samt hos konservindustrierna. Skolans verksamheter flyttades till Rönnäng. Felsökningen satte omedelbart igång.

I våras uppstod liknande problem med vattnet på Klädesholmen. Den här gången var problemet geografiskt mer begränsat men skulle ändå visa sig vara ännu svårare att lösa.

TRASIG VENTIL

Den ursprungliga orsaken hittades ganska snart: Smutsigt ytvatten hade läckt in genom en trasig ventil i Aröd, in i ledningen som gick ut mot holmarna. Att få bort det var desto svårare.

Man gjorde rent i vattentornet och spolade ledningarna; efter en resultatlös vecka övergick man till kraftigare så kallade störtspolningar.

I slutet av november kom till slut det efterlängtade resultatet: tjänligt vatten (noll bakterier) på hela Klädesholmen två provtagningar i rad. Kokrekommendationen upphävdes för att fem dagar senare återinföras. Nu var det inte de gamla bakterierna, utan nya som läckt in.

STILLASTÅENDE

En bidragande orsak är den varierande förbrukningen. På vintern blir vattnet stående i ledningarna på ett sätt som inte inträffar på sommaren.

En annan är det onekligen eftersatta underhållet av ledningarna.

På Klädesholmen har vattensituationen blivit vardag. Det grävs här och där, då och då stängs vattnet av under kortare

Jakt på läckor i vattenledningar på Klädesholmen.

och längre perioder. Dunkar hämtas och vatten kokas. Kommunens nyhetsblad på ICA berättar om avstängningar av vatten och vägar, utbytta brandposter och att vattnet tyvärr fortfarande måste kokas.

NÖDVATTENSYSTEM

I januari flyttade barnen tillbaka till skolan, som nu fått ett nödvattensystem. Industrierna och Salt och Sill har fått en provisorisk vattenledning – en slang – dragen till sig från vattentornet, där vattnet är garanterat rent.

KOMPENSATION

Samtliga fastigheter på Klädesholmen blir kompenserade automatiskt på fakturan. ■

Företagsträffar

Fredag 10/2 kl 7.30–9.00

EXPEDITION FRAMÅT

Business Region Göteborg berättar hur de kan bistå näringslivet på Tjörn med branschprojekt, internationella nätverk och utbildningar. Kostnadsfritt.

Plats: Nordiska Akvarellmuseet

Arr: Företagarforum och Tjörns kommun.

Torsdag 16/2 kl 7.30

FRUKOSTPRATA MED OSS

Kommunalrådet Martin Johansen, kommunchef Bo Svensson och näringslivsstrateg Helene Evensen äter frukost på Almö Livs i Myggenäs kl 7.30.

Kom och prata med oss!

Fredag 17/2 kl 11.30–13.00

LUNCHMÖTE FÖR BYGGBRANSCHEN

Information om planerad bebyggelse på Tjörn. Kostnadsfritt.

Anmäl till helene.evensen@tjorn.se.

Plats: Hotell Nordevik, Skärhamn.

Arr: Tjörns kommun och Företagarna Stenungsund och Tjörn.

Fredag 24/2 kl 11.30–13.00

REGIONALT, LOKALT EU-STÖD: FOKUS PÅ FISKERINÄRINGEN

Hur kan EU och Leaderprojekt Terra et Mare stötta verksamhetsutveckling och nya företagsprojekt inom fiskerinäringen?

Kostnadsfritt. Anmäl till helene.evensen@tjorn.se. Plats: Hotell Nordevik, Skärhamn.

Arr: Tjörns kommun och Leader Terra et Mare

Onsdag 14/3 kl 18.30–21.00

HUR SKAPA LOKAL HANDELSUTVECKLING?

Ekonomie dr. Ove Krafft, detaljhandelsexpert och handelsanaly-

tiker från handelshögskolan i Göteborg inspirerar till hur vi kan gå vidare. Plats: Kommunhuset, Skärhamn.

Arr: Skärhamns småföretagarförening och Tjörns kommun.

Tisdag 22/3 kl 18.00–21.00

STARTA EGET OCH KÖPA FÖRETAG

Information från Skatteverket, Mind your own business och Almi. Dessutom minimässa med banker, företagsorganisationer. Kostnadsfritt. Anmäl till helene.evensen@tjorn.se.

Plats: Bergabo Hotell & Konferens, Rönnäng.

Arr: Tjörns kommun.

Fredag 23/3 kl 7.30–9.00

TILLGÅNG TILL BREDBAND PÅ TJÖRN

Kommunens IT-chef Göran Engblom berättar om Tjörns bredbandsutveckling.

Kostnadsfritt. Plats: Hotell Nordevik, Skärhamn.

Arr: Företagarforum och Tjörns kommun.

Onsdag 18/4 kl 18.00–21.00.

STARTA EGET KURS

Pris: 995 kr.

Information och anmälan på www.businessregion.se under Företagsutveckling.

Plats: Lekanders Bär och Boende, Fagerfjäll.

Arr: Mind your own business/Business Region Göteborg och Tjörns kommun.

Onsdag 18/4 kl 7.30

FRUKOSTPRATA MED OSS

Kommunalrådet Martin Johansen, kommunchef Bo Svensson och näringslivsstrateg Helene Evensen äter frukost på Drama-

ten (Statoil i Källekärr) kl 7.30. Kom och prata med oss!

Torsdag 19/4 kl 18.00–21.00

NÄTVERK OCH NYA KONTAKTER

Samtliga företagsorganisationer och nätverk på Tjörn presenteras. Dessutom speed business dating. Kostnadsfritt. Anmäl till helene.evensen@tjorn.se. Plats: Säbygården.

Arr: Tjörns kommun med företagsorganisationerna.

Med reservation för ändringar i programmet. I de fall där anmälan krävs ska detta göras senast tre dagar innan det aktuella arrangemanget.

Gasellen på Tjörn

Dan Lindberg Bygg AB har av Dagens Industri utnämnts till

Gasellföretag och är därmed ett av de snabbast växande företagen i landet. Tjörnföretaget kom på 8:e plats bland 102 nominerade i Västra Götaland. Årligen utses färre än en halv procent av alla Sveriges aktiebolag till Gasellföretag.

Ett gasellföretag:

- Omsätter minst 10 miljoner.
- Har minst tio anställda.
- Har fördubblat omsättningen mellan 2007 och 2010.
- Har under samma tid ökat omsättningen varje år.
- Har vuxit organiskt, inte genom förvärv eller fusioner.
- Har ett positivt rörelseresultat för de fyra åren.
- Har sunda finanser.

Nordiska Akvarellmuseet

SPORTLOVET

14–19 februari: Drop in kl 12–16
Målarverkstad både ute och inne. Kostnadsfritt.

PÅSKLOVET

10–13 april: Drop in kl 12–16.
Vi utgår från Anu Tuominens utställning, letar saker och färger i närområdet och skapar egna nya verk. Kostnadsfritt.

UTSTÄLLNINGAR

Pågår till och med 26 februari.

ANOTHER GAZE – from the museum collection

Under hösten 2011 bjöds barn, unga och äldre från Tjörn in för att bekanta sig med verken i samlingen, titta, fundera och göra sitt eget urval. Resultatet blev samlingsutställningen Nya blickar.

4 mars – 6 maj
ANU TUOMINEN,
Skriv Rött i Blått

Anu Tuominen (f. 1961) förvandlar enkla, övergivna eller bortglömda bruksföremål, ofta funna på loppmarknader, till en finstämd konst. Kärl, garn, knappar, vykort, pennor och dylikt komponeras i olika överraskande kombinationer.

Anu Tuominen är en av de mest uppmärksammade konceptuella konstnärerna i Finland.

Sportlov!

Under vecka 7 kan du åka på skateresa och badresa, se på film, fixa med tryck på kläder, re-design, spela innebandy, fotboll, bordtennis och badminton, rida eller gå på gym med mera.

90 meter scen

Nu står den klar – scenen vid utfarten till Södra Hamnen i Skärhamn. Det 90 meter långa trädäcket har bland annat fått sittvänliga trappsteg och så småningom ska det också bli bänkar intill berget. Scenen är en del i utbyggnaden av Stråket, ett gång- och cykelstråk som ska binda samman norra och södra hamnen i Skärhamn.

För barn

Sjung, måla och lyssna

IMSE VIMSESTUND

Sånger och ramsor för de minsta barnen, 6–12 månader. Äldre syskon är välkomna. Drop in, ingen föranmälan behövs.

Tisdagar kl 9.30,
Häggvallbiblioteket

Torsdagar kl 9.30,
biblioteket i Skärhamn.

SÅNGER, RAMSOR OCH EN OCH ANNAN SAGA

En stund för barn 1–3 år i sällskap med någon vuxen. Drop in, ingen föranmälan behövs.

Tisdagar kl 11.00,
Häggvallbiblioteket

Torsdagar kl 11.00,
biblioteket i Skärhamn.

SAGOKLUBB

Vi berättar, målar, leker och dramatiserar. För barn 4–5 år.

Måndagar kl 10.00,
biblioteket i Skärhamn.

Anmälan till biblioteket i Skärhamn
0304-60 11 60, biblioteket@tjorn.se.

Alla aktiviteter är kostnadsfria.
Inga träffar vecka 7 och 15.

”Att räkna är för abstrakt”

**Hon föredrar finlir framför hammarslag, gillar att få fria händer och avslöjar att kvinnor numera tycks köpa smycken till sig själva snarare än vänta på att äkta hälften ska få ”tummen ur”.
Möt Tintin Hallding, silver- och guldsmed på Dyrön.**

Egentligen skulle hon bli tekniker, som de andra i familjen där hemma i Linköping. Men så blev det inte.

– Det var alldeles för abstrakt att sitta där och räkna, skrattar hon och lutar sig mot arbetsbordet i smedjan på Dyrön.

Ett tag var hon inne på modebranschen och studerade ett år vid Tillskärarakademin i Stockholm. Men

så fick hon syn på ett reportage om en guldsmed och plötsligt föll allt på plats.

Tintin gick en kvällskurs och fick inblick i hantverket, gjorde några arbetsprover och sökte sedan in till guldsmedsutbildningen. Att hon hamnat rätt var inget att tveka på. Sommarjobbet hos ett par av världens främsta smyckedesig-

ners, Margareth Sandström och Peter de Wit i Linköping, gav henne ytterligare skjuts i rätt riktning.

INDUSTRIDESIGNER

Åren 1990 till 1994 läste Tintin till industridesigner på Högskolan för Design och Konsthantverk i Göteborg och 1994 gick flyttlasset till Dyrön – för gott.

– Min man Robert kommer från Dyrön. Vi träffades i Linköping när han läste till sjuklärlare.

Tintin jobbar mest med

smycken men även med belysning och grafisk formgivning, bland annat av hemsidor. Smedjan på Dyrön ligger en bit ner i trädgården intill det Halldingska bostadshuset och i glasmontrarna vid väggarna syns flera av de vackra ting som Tintin skapat.

När det gäller smycken gillar hon att få fria händer av sina kunder och att arbeta med geometriska former i en något avskalad stil.

– Det blir mycket cirklar och kvadrater. Jag tycker om precision, när det nästan ser fabriks-tillverkat och tekniskt ut.

Enligt Tintin har det blivit allt vanligare att kvinnor köper smycken till sig själva och då blir det ofta inte bara ett smycke utan två.

– Man vill ge sig själv en present helt enkelt.

VÄLJER GULD

Att få arbeta med helt egna idéer är det som Tintin tycker är roligast. Och får hon välja själv blir det helst i guld.

– När man jobbar med guld är det precision som gäller. Silvret är mer stora rörelser och hammare, om du förstår hur jag menar? Tintin skrattar och fortsätter:

– Just nu mal det ett tema i mitt huvud som handlar om att göra smycken som man kan fördriva tiden med.

SMYCKEN SOM TIDSFÖRDRIV

Tintin visar en ring med små kulor som kan vrickas ner i håll som tidsfördriv eller också bara vara just precis det den är; ett vackert smycke.

En annan idé är smycken som ska vara stärkande i den egna tron, mer personligt.

– Jag tillverkar en del kors

själv men kan tycka att korset är så tydligt, nästan för starkt ibland.

KONSTVANDRINGEN

Tintin är ordförande i Föreningen Konstvandringen Södra Bohuslän och har funnits med i föreningen sedan starten.

Självklart är hon också en de femtiotalet konstnärer som ingår i årets vandring. I år arrangeras Konstvandringen den 6,7 och 8 april och förutom konstnärer från Tjörn deltar även konstnärer från Orust, Stenungsund, Kungälv och Uddevalla.

Arrangemanget brukar locka mellan 20 000 och 30 000 besökare. Det finns konstnärer som kan räkna in tusen besökare under de tre dagarna som Konstvandringen pågår. Tintin är mer van vid cirka 150 personer under samma period, mycket beroende på att hennes verksamhet finns ute på en ö med färjeförbindelse.

– Det är ju inte lika enkelt att bara titta förbi. Å andra sidan kan jag vara ganska säker på att de som söker sig hit är uppriktigt intresserade av det jag gör. ■

Konstvandringens program hittar du på www.konstvandringen.se.

Ut i friska luften med Friluftsförbundet

**Mulle, Ur och Skur, vandring, mountainbike, paddling, stavgång, långfärdsskridsko, skidåkning på både längden och bredden...
Listan över aktiviteter kan göras lång.**

Vi vill öka välbefinnandet hos folk, få ut dem i friska luften och få bort dem från soffor och datorer, säger Friluftsförbundet på Tjörns ordförande Pär Johansson

Friluftsförbundet har närmare 100 000 medlemmar. Knappt 400 av dem finns på Tjörn vars lokalavdelning bildades 1981. Pär har varit engagerad i sju ton år, de tre senaste som ordförande.

– Hos oss handlar det inte om tävlingar och att vinna. Vårt främsta syfte är att verka för folkhälsa och livsglädje, att komma ut i naturen och må bra.

Friluftsförbundet erbjuder aktiviteter för alla åldrar. Vandring, mountainbike och stavgång är populärt men kanske är det ändå kajakpaddlingen som

lockar flest. Det finns många fina vatten både på och kring Tjörn, alla som gjorda för att paddla i.

– Vi arrangerar allt från prova-på-dagar till helgturer med övernattnin g. Sommartid har vi kvällspaddling en kväll i veckan med ledare. Det brukar vara allt från tio upp till trettio kajaker som ger sig ut ett par timmar beroende på väder och vind, berättar Pär och det hörs att han längtar till de ljumma sommarkvällarna.

– Jag tycker om att vara utomhus och havskajaken är en klar favorit. Men jag vandrar också och cyklar mountainbike.

Det finns mycket att se och uppleva i naturen, inte minst för barnen. Friluftsförbundet på Tjörn har sin barnverksamhet organiserad i hela familjegrupper, dagmammegrupper och i Mullegrupper.

– Vi vill gärna få in fler barn, vi upplever att intresset för barngrupperna har minskat något. De yngsta barnen

”Att snubbla är bara ett lite annorlunda sätt att upptäcka världen”

har en vuxen med sig ut i skogen och kanske är det så att föräldrarna känner att de inte har samma tid som förr, funderar Pär.

Årets vinter har tills nu varit ganska snöfattig. Hur har det fungerat med aktiviteter som

Foto: www.innersport.se

skidor och långfärdsskridskor? –Vi letar reda på isen och snön, skrattar Pär och berättar om resor till konstfrusna alternativ både på Rudalens Idrottscentrum i Västra Frölunda och i Bengtsfors.

KAFFE PÅ TORPET

Att vandra i organiserad form är bara en av flera aktiviteter som erbjuds av Friluftsfrämjandet.

Den som vill kombinera vandrandet med en kopp kaffe gör det med fördel en söndag på vandringsleden runt Bö Tjärn utanför Skärhamn. Då kan man nämligen passa på att besöka Torpet som serverar kaffe på söndagarna under våren mellan kl 11 och 14.

– Torpet arrenderar vi av kommunen mot att vi sköter all upprustning själva, berättar Pär.

Sedan fotot togs har kaffestugans öppettider ändrats till söndagar kl 11–14.

ÄTA UTE

Det är också vid Torpet i vår som den årliga kursen i att laga mat utomhus hålls.

– Då äter vi ute på riktigt. Vi lagar en enkel och god trerättersmeny på stormkök eller över öppen eld. ■

Läs mer om Friluftsfrämjandet på Tjärn på www.friluftsframjandet.se/tjorn.

FAKTA

Friluftsfrämjandet grundades 1892. Från början handlade det bara om skidåkning och mest om tävling.

1908 bildades Svenska skidförbundet som tog över all tävlingsverksamhet på skidor.

Då började den egentliga utvecklingen till det Friluftsfrämjandet är idag. Man började åka längre turer på skidor och också att vandra.

Skidfrämjandet, som föreningen hette då, blev Skid- och

Friluftsfrämjandet 1938 och föreningen blev mer och mer aktiv året runt.

1957 föddes Skogsmulle. Genom åren har nära två miljoner barn fått lära sig och inspireras av Skogsmulle och hans vänner.

Friluftsfrämjandet har närmare 100 000 medlemmar i 380 lokalavdelningar i Sverige men verksamheten växer även internationellt.

Bland annat finns Skogsmulle i Japan, Tyskland, Finland och Ryssland.

Tubbe

En grupp av ortnamn som minner om den skogiga forntiden är ”röjningarna”. Om vi tänker oss en nybyggare vid namn Tobbe som på järnåldern röjde upp lite åkermark åt sig någonstans i skogen, så fick det på den tiden heta Tobbes röjning eller reud.

Röd

Så småningom övergick efterledet till ett -röd; vi vet att namnet Tubberöd användes på 1500-talet, men det är alltså betydligt äldre.

På en annan plats bröt kanske Ketill upp mark, som namnet kunde skrivas Kel eller Kiel fick hans röjning så småningom heta Kelszrudt och ännu senare Köleröd.

Det finns också en rad platser som bara heter Röd helt enkelt. Det gäller även det Röd som idag stavas Rönnäng. Här kan det påpekas att den sedan sekler etablerade felstavningen ännu inte utplånat spåren av det äldre uttalet, ”Runninga” som minner om järnåldersordet ruðningr = röjningen.

Amensamtal våren 2012

GRÖN GUIDE TILL GALAXEN

Tre estradsamtal med fria tankar om nya sätt att leva i världen. Samtalsledare: Dag Tuvelius, journalist, medarbetare på Kyrkans Tidning och med ett förflutet bland annat som chef för Sveriges Radios religionsredaktion. Fri entré.

Tisdag 1 mars kl 19.00

DEN NYA GRÖNA VÅGEN – DE GODA EXEMPLENS MAKT

Maria Wetterstrand är biolog, skribent och debattör kring allt från ledarskap till politik. I en tioårsperiod var hon språkrör för Miljöpartiet och riksdagsledamot. Författare till boken *Den nya gröna vågen – de goda exemplens makt*.

Maria Wetterstrand
Foto: Fredrik Hjerling

Svante Axelsson
Foto: Naturskydds-
föreningen

Torsdag 15 mars kl 19.00

HUNDRA ÅR AV ENVISHET

Ett samtal om världen efter Kyoto, Köpenhamn och Durban. Svante Axelsson, generalsekreterare i Naturskyddsföreningen, är agronom och miljöekonom och har också studerat teologi. Medverkar i antologin *Jorden vi ärvde – om klimat, konsumtion och livsval*, utg. 2008.

Stefan Edman
Foto: Jan Töve

Onsdag 18 april kl 19.00

VÅRT HEM I UNIVERSUM?

Stefan Edman, biolog, författare, krönikör och föreläsare. F.d. sakkunnig i Miljödepartementet och hos Sveriges regering. Har skrivit 40-tal böcker om miljö, natur och människor.

Arr. Svenska kyrkan på Tjörn, Tjörns kommun,
Nordiska Akvarellmuseet och Sensus studieförbund.

Tjörns natur- och kulturguide

Tjörn har en unik natur- och kulturmiljö som nu uppmärksammas i en omfattande Natur- och kulturguide. Guiden vänder sig till både bofasta och besökare och visar i både text och stämmingsfyllda bilder vägen till flera guldkorn och smultronställen i vår vackra kustkommun. Urvalet är gjort i samarbete med kunniga kommuninvånare och föreningar med en koppling till natur och kultur.

Natur- och kulturguiden ges ut av Tjörns kommun och är producerad med stöd av Naturvårdsverkets statliga bidrag för lokal och kommunal naturvård. Guiden ges ut under våren och kommer då att finnas till försäljning ibland annat hos Tjörns kundcenter i kommundhuset i Skärhamn.

Fler valmöjligheter för dig med **hemtjänst**

Tjörns kommun har tecknat avtal med ytterligare ett företag som ska finnas som alternativ för att utföra hemtjänst hos de kommunmedborgare som beviljats biståndsbedömd hemtjänst.

Företaget heter Jakobsdal Vård & Omsorg och blir det första företag som erbjuder både omvårdnads- och serviceinsatser. Sedan tidigare finns det tre godkända företag som erbjuder serviceinsatser i form av städ, tvätt och inköp; Skärhamns städservice KB, Seniorbolaget i Sverige AB samt Stådfirma Indi.

De två sistnämnda samt Jakobsdal Vård & Omsorg erbjuder även olika tilläggstjänster som t ex trädgårdsarbete, fönsterputs, snickeri, målning, snöskottning och ledsagning.

LAGEN OM VALFRIHETSSYSTEM

Valfrihetssystemet inom hemtjänsten enligt Lagen om valfrihetssystem – LOV – infördes i Tjörns kommun den 1 april 2011. Det innebär att den som bor hemma och får biståndsbedömda insatser kan välja vem det är som ska utföra tjänsten, antingen ett godkänt företag eller kommunens hemtjänst. Kostnaden är densamma oavsett vem omsorgstagaren väljer som utförare.

LOV är en frivillig lag och kommunerna får själva välja inom vilka områden och i vilken omfattning lagen ska användas. Kommunerna bestämmer också vilka krav som ska ställas på de privata utförarna och företagen. Kommunen är skyldig att kontrollera och följa upp att de privata utförarnas insatser bedrivs enligt kommunens riktlinjer och att de håller god kvalitet.

Tanken bakom LOV är att öka valmöjligheterna för omsorgstagaren vilket ger inflytande och delaktighet.

Äldre ger höga betyg till Tjörns äldreboenden

28:e bäst i landet

Tjörns äldre känner sig trygga och är nöjda med sitt boende. Det framkommer i den enkät som Socialstyrelsen och Statistiska Centralbyrån låtit brukare på äldreboenden runt om i landet besvara.

De boende har fått svara på frågor om trygghet, bemötande, inflytande, information, hjälpens omfattning och utförande, boendemiljön, social samvaro och aktiviteter med mera.

Tjörns äldreboenden får högt betyg. I de boendes helhetsbedömning kommer Tjörns äldreboenden på 28:e plats av rikets 290 kommuner. Enkäten genomfördes under juli till augusti 2011.

Funktionshinder i Höviksnäs

ett nytt trapphusboendet i Höviksnäs blir klart för inflyttning i mitten av februari. Här ingår 14 lägenheter varav två är en gemensamhetslägenhet.

Boendet heter Övergårdsvägens trapphusboende. Det trapphusboende som tidigare hette Höviksnäs trapphusboende kommer att delvis renoveras och blir sedan Fågelkärrsvägens gruppboende.

På Höviksnäs gruppboende sker inga förändringar.

Nyheter i sophämtningen för villaboende

2012 inleder Tjörns kommun en ny miljöåtgärning. Det gör vi för att få bättre miljö och nå målen i den gemensamma avfallsplanen som gäller för samtliga kommuner i Göteborgsregionen.

En nyhet är att det blir mer förmånligt att lämna matavfall. Alla hushåll får också möjlighet att välja en tilläggstjänst där återvinningsmaterial hämtas vid bostaden. I och med att ett nytt upphandlingsavtal blev klart den 1 oktober 2011 kom de nya ändringarna till stånd.

NYHETERNA I KORTHET

- Hämtning av brännbart avfall blir 500 kr dyrare per år.
- Hämtning av matavfall blir 600 kr billigare per år.
- Fritidsabonnemang blir helårsabonnemang.
- Valbar tilläggstjänst – återvinningen hämtas hemma hos dig. 700 kr per år.
- Enklare prislista – de vanligaste abonnemangen blir standard.
- Hämtning av brännbart varje vecka eller en gång per kvartal försvinner. Berörda informeras via brev.

NY TAXA FRÅN 1 MARS

Taxan för hämtning av brännbart avfall höjs med 500 kronor per år medan avgiften för hämtning av matavfall blir drygt 600 kronor lägre per år. De nya avgifterna för hushåll gäller från den 1 mars. Du får den nya avgiften på fakturan som skickas till dig i vår.

FÖR FRITIDSBOENDE

Det abonnemang som idag benämns fritidsabonnemang

försvinner och ersätts av ett helårsabonnemang. Det nya standardabonnemanget för fritidsboende ser ut så här:

- Brännbart – hämtas var 4:e vecka vinter, var 14:e dag sommartid.
- Matavfall – Hämtas var 14:e dag vintertid, varje vecka sommartid.

Sommartid = veckorna 23–34.

LÅT OSS HÄMTA DITT MATAV FALL

Att ta hand om en hemkompost på rätt sätt är inte alltid helt lätt. En felskött kompost kan oavsiktligt förvandlas till en liten miljöbov. Det bästa för miljön är därför att låta matavfall tas tillvara och bli biogas istället. Matavfallet förvandlas till biogas som sedan används som bränsle i kollektivtrafikens fordon.

Om du som har hemkompostering vill ändra ditt abonnemang och istället lämna ditt matavfall kan du meddela det via hemsidan, www.tjorn.se eller ringa 0304-60 10 10 eller komma till Tjörns kundcenter så hjälper vi dig.

Foto: FTI

ÅTERVINNINGEN HÄMTAS HEMMA HOS DIG

– NY VALBAR TJÄNST

Möjligheten att få ditt återvunna material (t ex glas, tidningar, förpackningar, metall) hämtat vid din fastighet en gång i månaden är frivillig och kommer att kosta 700 kronor per år.

Valet erbjuds alla Tjörnshushåll men införs områdesvis. Först ut är Åstol, Stora Dyrön, Tjörnekalv och Härön. Övriga områden planeras till hösten 2012. Du kan se när det blir dags för ditt område på www.tjorn.se.

Du kan redan nu läsa mer om tjänsten och anmäla ditt intresse på www.tjorn.se eller ringa eller kontakta Tjörns kundcenter så hjälper vi dig.

Boende på Åstol, Stora Dyrön, Tjörnekalv och Härön får mer information om möjligheten att få återvinningen hämtad hemma (FNI – fastighetsnära insamling) under april månad.

Foto: MS Clipart

Mer praktiska nyheter

ALLA FASTIGHETER FÅR NYA TUNNOR

Den gröna och den bruna tunnan som du har idag för brännbart avfall och matavfall ersätts med nya från oss. Det gäller även de så kallade säckställena.

Detta sker automatiskt. Du behöver alltså inte göra något för att bytet ska ske.

Arbetet startar efter sommaren (har du ett trasigt kärl sker bytet tidigare) och då med de fastigheter som har säckställ. Våren 2013 byts tunnorna ut på övriga Tjörn.

De gamla tunnorna är dina. Vill du få hjälp med att forsla bort dem hjälper vi dig kostnadsfritt. Information om hur detta går till lämnas i samband med att du får dina nya tunnor.

TUNNORNA SKA VÄNDAS RÄTT

Det blir många lyft och ”dragningar” per dag och år för din renhållare. Genom att alltid ställa dina tunnor med handtag och hjul vända utåt skapar du bättre arbetsmiljö och minskad skaderisk för våra renhållare.

Renova har kommunens uppdrag att hämta hushållens sopor på Tjörn. Foto: Renova

DU FÅR MER INFORMATION I DIN BREVLÅDA

Mer detaljerad information kommer i alla Tjörnbors brevlådor under våren. Det finns också mer information på www.tjorn.se.

STÄLL FRÅGOR DIREKT TILL HANDLÄGGARE OCH RENHÅLLARE...

...på Tjörns kundcenter vid tre tillfällen i vår: 18–19 mars, påskhelgen samt under Kristi himmelsfärds helgen.

SORTERA RÄTT

Uppdatera sopsorteringsminnet. Här får du hjälp och tips:

Sveriges avfallsportal:
www.sopor.nu

Förpacknings- och Tidningsinsamlingen:
www.ftiab.se

Renova: www.renova.se

Håll Sverige rent: www.hsr.se

Avfall Sverige:
www.avfallsverige.se

Tunna för brännbart avfall vänd åt RÄTT håll.

Tunna för brännbart avfall vänd åt FEL håll.

Gratis grus

för privatpersoner

Snö och halka? Privatpersoner kan hämta gratis grus på följande platser:

- NCC Ballast, Wallhamn.
- Parkeringen vid Styckens livs, Skärhamn.
- Ängholmens reningsverk, Rönnäng.
- Risbodarna på Lilla Askerön.

Inget Oceanum

Det blir inget Oceanum och sjöfartens värld på Tjörn. Länsstyrelsen drog sig ur projektet redan i höstas och nu har även styrgruppen, bestående av representanter från kommunen och föreningen Oceanum, lagts ned.

Ny detaljplan för området är på gång. Handlingar publiceras på www.tjorn.se så snart de är klara.

Översiktsplan 2012 – vad händer nu?

Samrådet av Tjörns nya översiktsplan är avslutat och den enkät om Tjörns själ som genomfördes samtidigt håller nu på att analyseras.

Resultatet redovisas i samband med utställningen som äger rum under försommaren 2012. Här kommer även alla inkomna yttranden och resultatet av de dialoggrupper som genomfördes under samrådsmötena att redovisas.

TACK

Det har kommit in många synpunkter och vi tackar alla som deltagit med kloka ord och tankar om Tjörns framtid!

Tjörn 11:e säkraste kommunen i landet

När Sveriges kommuner och landsting – SKL – redovisar 2011 års resultat av trygga och säkra kommuner förstärker Tjörn sin höga placering från förra året. Tjörn får plats 11 av landets 290 kommuner. Förra året var placeringen 12. SKL ger ett mått på hur säker en kommun är genom att väga samman värdena av fyra indikatorer: personskador, bränder med egendomsskador, våldsbrott samt stöld- och tillgreppsbrott.

Tjörns övriga styrkor i jämförelsen är att det finns flera kvinnliga brandmän samt att det förekommer lite skadegörelse på Tjörn. Tjörns kommuner certifierades 2011 till en säker och trygg kommun enligt Världshälsoorganisationens kriterier.

Alla kommuner på 20-i-topplistan är mindre kommuner och nästan uteslutande förortskommuner och pendlingskommuner. Skillnaderna mellan kommunernas värden är små.

De tre kommuner i Göteborgsregionen som finns på 20-i-topplistan är Öckerö med plats nr 2, därefter Orust på plats nr 10 och Tjörn på plats nr 11.

Ska du bygga i sommar?

Sök bygglov i tid

Har du planer på att bygga nytt, bygga till eller bygga om ditt hus under våren eller sommaren – tänk på att söka bygglov i tid. Om det behövs bygglov eller andra tillstånd beror på *vad* som ska byggas, men faktiskt också på *var* det ska byggas. Kontakta byggavdelningen på telefon 0304-60 11 40 eller 60 11 42 för svar på vad som gäller för just ditt byggprojekt. Då får du också veta vilka handlingar som behöver lämnas in. Information och blanketter finns även på www.tjorn.se under fliken Bygga & Bo.

När vi har fått in en fullständig ansökan är handläggningstiden upp till tio veckor, med eventuell förlängning på ytterligare tio veckor. Handläggningstiden är beroende av om exempelvis grannar behöver höras, om ytterligare utredning krävs eller om beslut krävs i samhällsbyggnadsnämnden.

Var därför ute i god tid. Det är tråkigt om ansökan inte kan hanteras förrän i höst, om du hade tänkt bygga under våren eller i sommar. Lycka till med ditt byggprojekt!

Elda klokt

Braskaminer och öppna spisar är mysiga men ska eldas i med förstånd och eftertanke. Elda lagom och följ instruktionerna.

Hela 40 procent av de bränder i villor och Radhus som räddningstjänsten rycker ut till orsakas av brand i eldstäder. Ofta har man då eldat en för stor mängd ved under en längre tid.

Den som köper en ny braskamin brukar också få med en instruktion som beskriver hur mycket ved man bör elda per timme. Följ den! Säger den två till tre kilo ved i timmen ska det inte eldas mer än så, även om eldstaden skulle rymma det dubbla.

När man eldar med för mycket ved blir temperaturen i skorstenen väldigt hög. Om eldningen dessutom pågår under flera timmar blir till slut även temperaturen på utsidan av skorstenen kraftigt förhöjd. Även om skorstenen är monterad med godkänt avstånd till brännbara byggnadsdelar kan det börja brinna i exempelvis bjälklagsgenomföringar.

SOTAREN GER RÅD

Planerar du att installera en brasinsats i din öppna spis är det viktigt att även då göra en besiktning av skorstenen. En insats gör att temperaturen i rökkanalen blir betydligt högre än annars när du eldar.

Fråga din sotare om råd vid exempelvis installation av ny eldstad, telefon 0304-67 42 50. Du kan också skicka e-post till info@sotningstjanst.se eller läsa mer på www.sotningstjanst.se. Vill du veta mer om vedeldning kan du gå in på www.skorstensfejare.se.

Se även Svenska Brandskyddsföreningens goda råd-blad, exempel "Att köpa skorsten och eldstad", på www.brandskyddsforeningen.se.

Mer tips finns på www.msb.se och på www.naturvardsverket.se.

Foto: www.contura.se

Blåsigtt värre!

Vintern har hittills präglats av många stormar och så här i efterhand kan vi knappt minnas dem alla. I november kom stormen Berit som snek förbi Tjörn. Istället fick vi en adventsstorm som nådde sin kulmen den 27 november.

Nedfallna träd och ett delvis utslaget telefonnät ackompanjerades av en stillastående färja mellan Rönnäng och öarna Tjörnekalv, Åstol och Dyrön. 2600 abonnenter, främst i Skärhamnsområdet, blev utan ström.

En dryg vecka senare var det dags igen när Tjörn den 9 december träffades av ett intensivt lågtryck.

Kraftiga vindar med orkanstyrka i byarna (38 m/s) och 28 m/s i medelvind och ett vattenstånd på 1,4 meter över det normala.

Mellan kl 11 och 14 fick Räddningstjänsten in fjorton larm om bland annat vattenfyllda källare, sönderblåsta bryggor, nedblåsta tak, vindskivor och tegelpannor. Träd blåste över vägar och taket på ishallen i Rönnäng lättade en halvmeter.

På juldagen kom stormen Dagmar och en vecka senare var det dags för Emil. Dessa stormar kom dock aldrig upp i de styrkor som dess föregångare och Tjörn klarade sig bra.

RÄDDNINGSTJÄNSTEN

Räddningstjänstens uppgift är att förebygga olyckor och begränsa skadorna när de inträffar. Vill du veta mer om oss?

Kontakta oss på telefon 0304-60 12 00, måndag–fredag kl 8.00–16.00 eller mejla raddning@tjorn.se. Mer information finns på www.tjorn.se/raddning. På www.brandinfo.nu finns information om brandsäkerhetsutbildning.

Brandvarnare och flytvästar räddar liv!

Tjörns kundcenter

Bibliotek Kundtjänst Turistbyrå

Öppet 7 dagar i veckan.

Måndag–torsdag kl 08.00–19.00

Fredag kl 08.00–17.00

Lördag–söndag kl 11.00–15.00

NYHET!

Nu tar vi emot de flesta
betalkort på marknaden.

HÄR KAN DU

- Hämta trycksaker och annat informationsmaterial och läsa Platsjournalen.
- Ta del av utställda detaljplaner och visionen för Tjörn 2025.
- Köpa och ladda busskort.
- Köpa frimärken och biljetter till filmer och operaföreställningar på Sagabion eller andra arrangemang i kommunen.
- Få tips om sevärdheter, aktiviteter, evenemang, utställningar och olika boenden på Tjörn.
- Beställa vattenmätare, anmäla ägarbyte och adressändring och få svar på frågor om fakturor för vatten och avlopp samt renhållning.
- Ändra ditt abonnemang för vatten- och avlopp.
- Ställa dig i tomtkö, lägenhetskö, sjöbodskö och kö för boendeparkering.
- Boka Kroksdalshallen, gymnastiksalarna i Skärhamn, Bleket, Långekärr, Källekärr och Myggenäs.
- Lämna vattenprovflaskor, tisdagar kl 8–12, som du själv beställt påalconrol.se.
- Besöka biblioteket och läsa dagstidningar och tidskrifter. (Lättöppet på söndagar då du kan skaffa lånekort, låna och lämna böcker i våra automater, använda datorer, läsa och titta på konstutställningen.)

ÖPPETTIDER ÅTERVINNINGSTATIONEN HEÅS

Måndag kl 13.00–19.00

Tisdag–fredag kl 13.00–16.00

Öppet första helgfria
lördagen i månaden kl 10.00–13.00

För avvikande tider, se www.tjorn.se.

- Låna ljudböcker och DAISY-talböcker.
- Prova på Internet och sociala media i IT-studion.
- Besöka Turistbyrån. Kontakt: 0304-60 10 16, turistbyran@tjorn.se.

TÖMDES INTE SOPTUNNAN?

Ring Renovas kundtjänst 0304-67 17 25.

VATTENPÅSLÄPP FÖR FRITIDSBOENDE I VÅR

Gratis påsläpp av vattnet för fritidsboende äger rum 27 mars på Åstol, 29 mars på Dyrön samt 4 och 12 april för övriga Tjörn. Kontakta Tjörns kundcenter och boka. Övrig tid är inte avgiftsfritt.

TJÄNSTEMAN I BEREDSKAP

När du behöver nå kommunen efter kontorstid kontakta tjänsteman i beredskap 0304-60 12 12.

BESÖK OSS PÅ FACEBOOK OCH TWITTER

www.facebook.com/tjornskommun

twitter.com/#!/tjornskommun

KONTAKTA TJÖRNS KUNDCENTER

Tjörns kommun, 471 80 Skärhamn.

Besöksadress: Kroksdalsvägen 1

Telefon 0304-60 10 10

Fax 0304-60 10 19

tjorns.kundcenter@tjorn.se

Växel Tjörns Kommun 0304-60 10 00.

Du kan också söka medarbetare via

”Personsök” på hemsidan.

TJÖRNS
kommun